

## **ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ КОРМОВОЇ ДОБАВКИ «EQVISTRO» «MEGA BASE» В РАЦІОНАХ ГОДІВЛІ МОЛОДНЯКУ КОНЕЙ**

В.О. СКЛЯР, *магістр*

В.І. ПОХИЛ, *зав. кафедрою технології виробництва продукції тваринництва*

О.М. ПОХИЛ, *доцент кафедри технології переробки продукції тваринництва*

**Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет**

*Проведено дослідження з використання кормової добавки «EQVISTRO» («Mega base») на молодняку коней голишинської породи. Встановлено, що застосування кормової добавки сприяє нормалізації обмінних процесів в організмі коней, позитивно впливає на продуктивність тварин, сприяє швидкому відновленню показників стану здоров'я та підвищує витривалість і швидкість при подоланні різних видів та довжини дистанцій.*

**Ключові слова:** *кормова добавка, тренінг коней, показники клінічного стану.*

В останні роки в нашій країні відбувається перерозподіл чисельності коней між організаціями з різною формою власності. Більш ніж удвічі скоротилося поголів'я коней в колишніх сільськогосподарських підприємствах, зате в кілька разів збільшилася кількість, що знаходиться в особистій власності. З'явилися приватні кінні заводи, трендепо, пункти прокату, бази кінного туризму і інші форми конярських господарств. Подальший розвиток організаційної структури конярства України і вдосконалення його технологічних систем повинні надати йому високий міжнародний статус – для цього в країні є всі потенційні можливості [3].

Підвищення конкурентоспроможності коней у будь-якому вигляді кінного спорту, задоволення потреб кінних спортсменів в конях високого класу, що виступають в класичних видах кінного спорту (виїздка, конкур, триборство), вимагає від селекціонерів рішення складних і актуальних завдань. На формування спортивної працездатності коней впливають багато спадкових і паратипових факторів: відбір і підбір репродуктивного складу, методи розведення, умови утримання, вирощування, годівлі та тренінгу. Вивчення

впливу цих факторів і їх впровадження у виробництво є актуальним і затребуваним [1, 2].

Метою роботи було встановлення ефективності використання кормової добавки «EQVISTRO» («Mega base») в раціонах годівлі молодняку коней голштинської породи, з метою покращення розвитку локомоторної системи і кістково-суглобного апарату, стимуляції гемопоезу і прискоренню відновлення клінічного стану при тренінгових навантаженнях.

Науково-господарський дослід проводили в приватному підприємстві “Петриківський племконезавод” Петриківського району Дніпропетровської області. Об'єктом досліджень був різностатевий молодняк 3-4-річного віку. Дослідні групи були сформовані за методом пар-аналогів, тварини знаходилися в аналогічних умовах утримання, отримували збалансований раціон годівлі та нормовану кількість щоденних тренувальних навантажень. Кожна дослідна група складалася з 3 жеребчиків та 3 кобилок відповідного віку. Дослідний період тривав 3 місяці.

**Молодняк контрольної групи отримував основний раціон, який мав у своєму складі доброякісне злаково-бобове сіно, овес плющений, ячмінь, кукурудзу, пшеничні висівки, моркву. Однолітки дослідної групи окрім основного раціону щоденно впродовж дослідів одержували кормову добавку «EQVISTRO» («Mega base») в розрахунку 30 г на тварину в день. Дія препарату на організм тварини зумовлена наявністю комплексної суміші вітамінів, макро-і мікроелементів, амінокислот, тонізуючих і ароматичних добавок, які сприяють нормалізації обміну речовин в організмі молодняку коней, позитивно впливають на їх продуктивність і збереженість.**

Встановлено, що жеребчики, які отримували **препарат «EQVISTRO» («Mega base»)** за основними промірами на кінець дослідного періоду переважали молодняк контрольної групи. Так, за висотою в холці перевага складала 0,2 %, за довжиною тулуба та обхватом грудей – 0,2 та 0,3 % відповідно, за обхватом п'ястку – 1,7 %.

Такою ж була тенденція і при встановленні основних промірів піддослідних кобилок. За висотою в холці кобилки дослідної групи переважали контрольних на 0,7 %, за довжиною тулуба та обхватом грудей – на 0,3 та 0,7 % відповідно, за обхватом п'ястку – на 2,5 %.

Молодняк другої групи мав також вищі показники індексів будови тіла у порівнянні з тваринами першої. На кінець дослідів за індексами обхвату грудей та компактності жеребчики дослідної групи переважали однолітків контрольної на 0,1 та 0,2 %, а за індексом костистості на 1,5 %.

У групі піддослідних кобилок за більшістю індексів будови тіла також спостерігалася перевага молодняку дослідної групи. Лише за індексом обхвату

грудей кобилки контрольної групи переважали ровесниць дослідної групи. За індексом компактності кобилки дослідної групи переважали одноліток контрольної на 0,6 %, а за індексом костистості – на 1,8 %.

У ПП “Петриківський племзавод” використовують заводський тренінг, який сприяє удосконаленню продуктивних рухів молодняку коней голштинської породи і передусе випробуванням. При цьому, особливу увагу приділяють їх стану здоров'я. Для молодняку 3-4-річного віку у стані спокою характерні наступні показники: температура тіла, 37,5-38,9°C, кількість дихальних рухів 10-13 ударів, частота серцевих скорочень 29,5-35,0 ударів за хвилину. Після тренінгу показники стану здоров'я для коней дещо підвищуються. Так, температура тіла підвищується до 39,8°C, кількість дихальних рухів до 60 ударів, а частота серцевих скорочень до 90 ударів за хвилину.

Нами було проведено дослідження показників клінічного стану піддослідного молодняку на стадії спокою та після інтенсивного навантаження (тренінгу).

Встановлено, що на початок досліду в стані спокою молодняк піддослідних груп мав температуру тіла 37,7°C, частоту дихальних рухів 12,0 за хвилину, а частоту серцевих скорочень – 33,0 уд./хв. Після фізичного навантаження, що здійснюється впродовж щоденного тренінгу показники клінічного стану підвищувалися: температура тіла становила 39,5°C, кількість дихальних рухів – 51,3 за хвилину, а пульс – 87,1 уд./хв.

В кінці дослідного періоду за показниками стану здоров'я у піддослідного молодняку спостерігалися відмінності. Так, молодняк дослідної групи, який щоденно вживав кормову добавку «EQVISTRO» («Mega base») мав кращі показники клінічного стану, у порівнянні з однолітками: температура тіла в стані спокою була на 0,3 % нижче, кількість дихальних рухів становила за хвилину на 6,7 % менше, а частота серцевих скорочень – на 7,9 % менше. Тенденція до зниження температури тіла, кількості дихальних рухів та пульсу встановлена і після тренінгу молодняку. Так, температура тіла у тварин дослідної групи після фізичного навантаження становила 38,7°C, кількість дихальних рухів за хвилину – 49,4, пульс 75,4 уд./хв., що на 2,0; 3,7 та 13,4 % відповідно менше в порівнянні з однолітками контрольної.

Під час дослідного періоду всі тварини почували себе активно, приймали участь у запланованих тренуваннях та добре переносили відповідні навантаження.

Для більш ретельного з'ясування впливу кормової добавки на обмінні процеси організму для піддослідного молодняку нами був проведений морфо-біохімічний аналіз крові. Встановлено, що всі морфо-біохімічні показники крові піддослідного молодняку до та після навантаження були в межах фізіологічної

норми. Однак між дослідними групами встановлені деякі відмінності за даними показниками. Молодняк дослідної групи як в стані спокою, так і після м'язового навантаження мав вищий вміст еритроцитів, відповідно – на 18,9 та 18,6 % більше, ніж у однолітків контрольної.

Тенденція до підвищення після навантаження спостерігалася і за показниками вмісту лейкоцитів та тромбоцитів в крові всіх піддослідних тварин. У молодняку дослідної групи встановлений більший вміст тромбоцитів в стані спокою (на 2,7 %) та після тренінгу (на 2,9 %) порівняно з тваринами контрольної, що свідчить про підвищену активність процесів, що забезпечують зсідання крові.

Підвищення вмісту лейкоцитів в крові в межах фізіологічної норми після тренінгу у коней є нормальною реакцією організму на фізичне навантаження. Разом з тим у тварин дослідної групи після тренінгу вміст лейкоцитів був на 2,1 % менше, ніж у однолітків контрольної. Це підтверджує позитивний вплив на організм застосування кормової добавки в раціоні годівлі тварин. Молодняк дослідної групи успішно долав тренувальне навантаження, як і однолітки контрольної, але з меншою напругою функціональних систем організму.

Дослідженнями було відмічений підвищений вміст альбумінової фракції в організмі в стані спокою молодняку коней контрольної групи на 4,4 % та 5,3 % відразу після навантаження у порівнянні з однолітками контрольної. Підвищення концентрації альбумінів у крові коней свідчить про кращі адаптаційні властивості до фізичного навантаження в процесі тренінгу молодняку дослідної групи.

Таким чином, застосування кормової добавки «EQVISTRO» («Mega base») сприяє нормалізації обмінних процесів в організмі коней, позитивно впливає на продуктивність тварин, сприяє швидкому відновленню показників стану здоров'я (температура тіла, пульс, дихання) та підвищує витривалість і швидкість при подоланні різних видів та довжини дистанцій.

### **Бібліографія**

1. Егоров Б. Проблемы кормления лошадей и пути их решения / Б. Егоров, А. Цюндык // Міжнародна науково-технічна конференція «Стан і перспективи харчової науки та промисловості» - Тернопіль, 2015. – С. 116-117.

2. Жукорський О.М., Фізіологія живлення і годівля коней: Наук.-практ. посібник / О.М. Жукорський, І.І. Ібатулін, Д.А. Волков та ін. – К.: Аграр. наука, 2013. – 352 с.

3. Онищенко Ю.: Конярство України може бути прибутковішим за експорт зерна [Електронний ресурс] / Ю. Онищенко – Режим доступу:

## **EFFICIENCY FEED ADDITIVE «EQVISTRO» «MEGA BASE» IN DIET FEEDING YOUNG HORSES**

**SKLYAR V.O., POKHYL V.I., POKHYL O.M.**

**Summary:** A study was carried out on the use of the feed additive "EQVISTRO" ("Mega base") on young horses of the Holstein breed. It was established that the use of a feed additive promotes the normalization of metabolic processes in the horses' organism, has a positive effect on animal productivity, promotes rapid recovery of health indicators and increases endurance and speed in overcoming different types and lengths of distances.

**Keywords:** feed additive, training of horses, indicators of clinical condition.

**УДК 636.083:636.2**

## **ОЦІНКА СТАНУ МІКРОКЛІМАТУ В СУЧАСНИХ ПРИМІЩЕННЯХ ПОЛЕГШЕНОЇ КОНСТРУКЦІЇ**

**А.Д. ФОМЕНКО, магістрант**

Науковий керівник – доцент Милостивий Р.В.

**Анотація.** Оцінка мікроклімату в сучасних корівниках полегшеної конструкції потребує застосування нових підходів у силу їх конструктивних особливостей. Запропоновано використання рівнянь лінійної регресії для оцінки стану повітряного середовища в приміщеннях. Встановлено, що температурно-вологісний режим корівників полегшеного типу відрізняється від зовнішнього середовища і залежить від конструктивних особливостей приміщень, що може впливати на стан комфорту тварин.

**Ключові слова:** корівник полегшеного типу, мікроклімат, температура, вологість, лінійна регресія.

Забезпечення комфорту тварин в корівниках полегшеного типу залишається проблемним питанням, оскільки клімат в таких приміщеннях мало відрізняється від зовнішнього середовища [1]. Взимку вони надто холодні, а в спеку – жаркі. Хоча каркасні будівлі й мають перевагу перед пасовищним утриманням худоби стосовно можливості застосування вентиляторів великого